

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Brněnský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola a Mateřská škola, Starý Petřín, okres Znojmo

Starý Petřín 49, 671 06 Šafov

Identifikátor školy: 600 127 427

Termín konání orientační inspekce: 25. –26. září 2001

Čj.	127 279/2001-11081
Signatura	ol6zv101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola (ZŠ a MŠ) ve Starém Petříně je zálohovanou organizací zřízenou Obcí Starý Petřín. ZŠ je dvoutrídni se čtyřmi ročníky prvního stupně. Pátý ročník absolvují žáci v úplné Základní škole ve Vranově nad Dyjí. Malotřídní škola ve Starém Petříně sloužila vždy i žákům z okolních méně lidnatých příhraničních obcí. Základní a mateřskou školu navštěvují žáci a děti z pěti okolních obcí. Vždy se vyučovalo kvůli nízkému počtu žáků v odděleních. V poslední době došlo z ekonomických důvodů k integraci ZŠ a předškolního zařízení s jednou třídou. Škola dále sdružuje školní družinu (ŠD). Do ZŠ dochází 24 žáků, v MŠ je přihlášeno 13 dětí na celodenní pobyt a 2 děti na 3 dny v měsíci. Školní družinu navštěvuje 22 žáků. Vzdělávání probíhá podle Vzdělávacího programu základní škola čj. 16847/96-2 a jeho pozdějších úprav a doplňků (čj. 25 018/98 – 22). MŠ využívá pro předškolní výchovu dokumentu autorek E. Opravilové a V. Gebhartové - Jaro, Léto, Podzim, Zima v MŠ a modifikovaných časově tematických plánů. Cílem orientační inspekce bylo zhodnotit průběh vzdělávání v ZŠ a MŠ, podmínky pro vzdělávání a přínos integrace.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení průběhu vzdělávání v MŠ

V rámci řízených a spontánních činností bylo hodnoceno jejich plánování, podmínky realizace, organizace, metody a formy, hodnocení a motivace, interakce a komunikace.

Řízené a spontánní činnosti

Práce v mateřské škole vychází z koncepce rozvoje a ročního plánu ZŠ a MŠ ve Starém Petříně. Pro konkrétní práci slouží v MŠ upravené časově tematické plány z roku 1989. Učitelka zpracovala tematický plán na celý rok, ve kterém si stanovuje jednotlivá týdenní témata a cíle. Ze zápisů v Přehledu výchovné práce vyplývá, že se všechny složky vzdělávací činnosti průběžně střídají. Cíle činností jsou přiměřené věkovým zvláštěm dětí a navazují na jejich předcházející poznatky.

V mateřské škole pracuje jedna učitelka, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, druhá vykrývá malou část provozu MŠ a je pro předškolní zařízení nekvalifikovaná. Tato skutečnost nezhoršuje výchovně vzdělávací činnost ve třídě, neboť učitelka vychází z velmi dobré znalosti dětí, dlouhé praxe. Spolupracuje s učitelkou kvalifikovanou. Přízemní budova MŠ byla postavena pro účely předškolní výchovy. Má prostornou třídu, pěknou hernu, dobré sociální a hospodářské zázemí. Prostředí je estetické a bezpečné. Třída je vybavena starším udržovaným nábytkem. Hraček, pomůcek a dětských knih mají děti dostatek, jsou dle finančních možností doplňovány, ale nejsou inovovány. Velikost školní zahrady je dostačující pro rekreační a relaxační činnosti. Její vybavení (jen kovové stojany pro houpačky, rozbořené sociální vybavení, terasa bez zábradlí), však nespĺňuje současné požadavky na pohybové vyžití dětí.

Stanovená organizace dne a výrazně menší počet dětí umožňují střídání řízené a spontánní činnosti. Děti mají dostatek příležitostí k volným hrám a pohybu. Z hlediska psychohygieny byl dodržován doporučený interval mezi jídly, děti měly hodně času pro pobyt venku, byla zohledňována individuální potřeba spánku. Pitný režim byl zajištěn ve školní jídelně. Jeho účinnosti byla snížena tím, že děti neměly připravené tekutiny na očích, ani jim pití nebylo důrazně připomínáno.

Zvolené metody a formy vzdělávací činnosti odpovídaly podmínkám a složení třídy. Děti je využívaly k činnostem frontálním, individuálním i skupinovým. Pracovaly samostatně, vybíraly si z nabídky činností. Učitelka je velmi důsledně vedla k upevňování hygienických návyků. Menší pozornost se projevila při výchově k estetice stolování (děti jedly na umakartových stolech bez ubrusů nebo prostírek).

Motivaci využívala učitelka převážně k navození zájmu dětí o činnosti. Opírala se nejen o znalosti dětí, ale i o jejich prožitky. Děti byly při činnostech povzbuzovány, měly jistotu ve svém jednání. Hodnocení bylo adresné, zaměřené na uskutečňovanou činnost.

Pěkný přístup obou pracovníků k dětem a důslednost při upevňování pravidel chování a komunikace pozitivně ovlivňovaly jejich vzájemné vztahy. Děti byly bezprostřední, spokojené, komunikovaly bez zábran, byly samostatné. Převládalo prostředí důvěry a spolupráce.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava vzdělávací činnosti byly velmi dobré. Podmínky, organizace, formy a metody měly průměrnou úroveň. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly velmi dobré.

Hodnocení průběhu vzdělávání v ZŠ

Průběh vzdělávání byl sledován v obou třídách. Hospitace proběhly v prvním, druhém, třetím a čtvrtém ročníku. Byl si ve všech sledovaných předmětech (český jazyk, matematika, německý jazyk, výtvarná výchova) velmi podobný. Je proto zhodnocen společně.

Český jazyk, matematika, německý jazyk, výtvarná výchova

Stanovené vzdělávací cíle (poznatkové, dovednostní, hodnotové) uvedených předmětů vycházely ze schválených učebních dokumentů. Odpovídaly věku žáků a specifické výuce v odděleních. Učitelé byli na výuku bezprostředně a dobře připraveni. Mají o žácích hodně informací, znají jejich specifické schopnosti a potřeby a v průběhu vyučování je dokázali velmi dobře využít.

Personální podmínky jsou pro vzdělávání velmi dobré. Kromě vychovatelky, která učí také na ZŠ, splňují ostatní učitelé odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost v případě vychovatelky nesnížila kvalitu sledovaného průběhu vzdělávání. Všichni pedagogičtí pracovníci využili ve vyučování navíc velmi dobře svých zkušeností. Nízký počet žáků a jejich předešlá praxe vytvořily pro výuku v odděleních a pro samostatnou práci žáků téměř ideální klima. Horší však byly podmínky materiální (nevyhovující podlaha s nefunkčním kobercem zakrývajícím díry) a psychohygienické, které se vyučující snažili nahradit výstižnou výzdobou tříd, správně a včasné zařazenou relaxací, dechovým a hlasovým cvičením. Prostředí obou učeben a učební pomůcky byly velmi zastaralé, nábytek značně opotřebovaný. Učitelé proto k názoru využívali většinou jen vlastnoručně vyrobené mnemotechnické pomůcky nebo přírodní materiál. Didaktická technika je moderní, ve výuce využita nebyla.

Organizace výuky byla účelná, použité formy a metody práce odpovídaly běžné tradiční výuce v odděleních. Přímá práce s žáky jednoho ročníku se vyváženě střídala se samostatnou prací ročníku druhého. Místy se objevily i kooperativní prvky učení (1. a 3. ročník), které podpořily aktivitu žáků a jejich autentičnost při konkrétních činnostech. Svým dopadem měly pozitivní vliv na rozvoj osobnostních kvalit žáků. Takto pojatá výuka byla vynikající.

V oblasti motivace a hodnocení žáků postupovali učitelé konstruktivně. Předností školy je zařazování dlouhodobé motivace a hodnocení, které žákům poskytuje zpětnou vazbu o sobě

a o výsledcích učení. Je žákům vždy k nahlédnutí a slouží zároveň jako účinný nástroj sebehodnocení. Každé prováděné hodnocení bylo spravedlivé, pro žáky jasné a povzbuzující. Výuka byla upravována a hodnocena průběžně podle výsledků učení.

Komunikace (forma otázka – odpověď) byla vedena jednostranně od učitele k žákům. Žáci měli málo prostoru ke komunikaci mezi sebou, chyběla diskuse podporující aktivní spolunaslouchání a sebereflexi obou subjektů vzdělávání. Učitelé se k žákům chovali velmi pěkně a citlivě. Kvalitu interakce a komunikace však snížilo časté používání zdrobnělin z jejich strany, což se odrazilo místy až v nežádoucím, občas i afektivním chování a postojích některých žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka byla připravena a naplánována velmi dobře. Personální podmínky jsou velmi dobré, materiální a psychohygienické ještě vyhovující. Organizace a formy výuky byly pojímány tradičně na běžné průměrné úrovni, jejich kvalita byla zvyšována v případě užití kooperativních technik a aktivního učení. Motivování a hodnocení žáků bylo objektivní, mělo velmi dobrou úroveň. Interakce a komunikace probíhala v prostředí vzájemné důvěry a tolerance na běžné průměrné úrovni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce školy je vypracována a odpovídá stávajícím podmínkám vzdělávání. Počet dětí ubývá, pro letošní školní rok 2001/2002 rozhodlo MŠMT ČR dne 21. 5. 2001 pod čj. 16 169/2001-22 udělit škole výjimku z počtu žáků. I když v praxi běžně funguje dobrá spolupráce se zřizovatelem a také skutečnost, že do školy docházejí žáci z obcí Starý Petřín, Nový Petřín, Jazovice (mají jeden společný Obecní úřad ve Starém Petříně), Šafova, Podhradí a Stálek, zřizovatel doposud nestanovil spádový obvod školy. Chybějící stanovení spádového obvodu znejišťuje existenci školy, jistoty pracovníků a rodičů. Přesto je plánování výchovně vzdělávací činnosti efektivní a integrace ve svém důsledku a vztahu k demografickému vývoji účelná. Chybí mu pouze komplexnější pojetí v návaznosti na standardy a výstupy vzdělávání za všechny čtyři ročníky. Týdenní plány jsou operativního charakteru, jsou funkční. Povinná dokumentace integrovaného zařízení je vedena řádně dle právních norem. Přístup k informacím je otevřený. Ty jsou předávány rychle a v úplnosti. Údaje osobního a důvěrného charakteru jsou zabezpečeny před možným zneužitím. Zákonní zástupci a rodiče jsou informováni v ZŠ i MŠ na třídních schůzkách, na nástěnkách a vývěskách. Nejčastější je osobní kontakt učitelů s rodiči a veřejné aktivity školy. Ředitel školy a všichni ostatní zaměstnanci se snaží vytvářet velmi dobré podmínky pro vzdělávání. Přijímá konstruktivní nápady a myšlenky všech pracovníků ZŠ a MŠ. Ty se projednávají na pedagogických radách a provozních poradách, při analýzách z kontrolní činnosti. Má vytvořen ucelený, průhledný, funkční a především morální systém hodnocení všech zaměstnanců. Pro nedostatek mzdových prostředků je nemůže finančně za práci navíc, za vedení zájmových útvarů nebo mimoškolní činnost účinně stimulovat. Oproti minulým zjištěním (Inspekční zpráva ze dne 29. 3. 1996) došlo k výraznému zlepšení všech oblastí podmínek řízení. Touto orientační inspekci bylo zjištěno, že pro výchovně vzdělávací činnost je materiálně technické zázemí v ZŠ nedůstojné (rozbité podlahy v učebnách, nedostatečně vybavené sociální zařízení pro chlapce, ostatní pracovní prostory jako je sborovna a ředitelna, prostory pro provozní zaměstnance, výdejna stravy a jídelna, celkový vzhled stěn, atd.). Posun k lepšímu v této oblasti byl zaznamenán v celkovém vzhledu ŠD a v exteriéru budovy ZŠ. Dále bylo zjištěno, že školní jídelna není součástí integrovaného zařízení, že počet provozních zaměstnanců na ZŠ je poddimenzován a v MŠ naopak předimenzován. O provoz v ZŠ se například stará školnice, která je velmi

přetížena pracovními povinnostmi (úklid celé budovy ZŠ, topení na pevná paliva v obou budovách, výdej stravy v ZŠ, atd.).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je na průměrné úrovni, škola organizuje výchovně vzdělávací práci v rámci svých podmínek a možností na velmi dobré úrovni. Vedení a motivování pracovníků, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou také na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Koncepce rozvoje integrovaného zařízení /ZŠ a MŠ/ ve Starém Petříně, plán práce ZŠ a MŠ Starý Petřín na šk. rok 2001/2002, tematické plány
- Výroční zpráva za šk. rok 2000/2001, vnitřní řády
- Organizace školy, rozvrh vyučovacích hodin
- Třídní knihy, katalogové listy, přehled výchovné práce v MŠ a docházka, evidenční listy dětí, rozhodnutí o přijetí dětí do MŠ
- Zápisy z pedagogických rad, kontrolní činnosti
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol a školských zařízení čj. N23-36/2000/Pří ze dne 2. 2. 2000 s účinností od 1.1. 2000, Zřizovací listina ze dne 15. 6. 2001 čj. 77/2001
- Inspekční zpráva čj.O-12-06/9595- Br 46 ze dne 29. 3. 1996
- Žákovské knížky, deníčky, sešity, učebnice

ZÁVĚR

Všichni pedagogičtí pracovníci v MŠ a ZŠ byli na vzdělávání připraveni. Kvalita bezprostřední přípravy byla velmi dobrá, rezervy byly zjištěny u dlouhodobějšího plánování, které postrádá vlastnost komplexního pojetí vzdělávání za stávající ročníky prvního stupně.

Oproti předchozímu inspekčnímu zjištění se škola zlepšila v oblastech řízení. Tato skutečnost umožňuje neformálně naplňovat integrační proces. Učitelé spolupracují, děti z MŠ a žáci ze ZŠ společně vystupují na veřejnosti a před rodiči.

Chybí stanovení spádového obvodu. Tato skutečnost znejišťuje specifika výuky v odděleních a individuální práci s žáky, má vliv na další uspokojování zájmů zřizovatele i rodičů.

Podmínky, které negativně ovlivňují vzdělávací činnosti, jsou pouze materiálně technického charakteru.

V oblasti interakce převládá především v ZŠ s tradičně pojímanou výukou v samostatných odděleních role učitele. Rezervy zůstávají v organizaci týmově pojímané práce s žáky a kooperativních technikách učení.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Petr Zábranský	Petr Zábranský, v.r.
Členové týmu	Mgr. Jana Vyhlíková	Jana Vyhlíková, v.r.

V Hodoníně dne 8. října 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. 10. 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Oldřich Hotař

Oldřich Hotař, v.r.
podpis

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy odbor školství KÚ JmK Brno	30/10/2001	297a/2001
Zřizovatel	30/10/2001	297b/2001
Rada školy	nezřízena	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány